

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Tomáše Kocourka, Ph.D., a soudců Mgr. Jana Čížka a Mgr. Ing. Petra Šuránka v právní věci

žalobce: **M. Z.,**
toho času ve výkonu trestu odnětí svobody ve X

proti
žalované: **Věznice Jiřice,**
se sídlem Ruská cesta 404, Jiřice,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 22. 2. 2019, č. j. VS-147285-2/ČJ-2018-802432,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 22. 2. 2019, č. j. VS-147285-2/ČJ-2018-802432, se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobce podal žalobu podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Z kontextu žaloby soud dovodil, že se žalobce domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaná zamítla jeho stížnost proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu ze dne 14. 2. 2019, č. j. VS-147285-2/ČJ-2017-802432 (dále jen „rozhodnutí o uložení kázeňského trestu“). Rozhodnutím o uložení kázeňského trestu mu

byl uložen nepodmíněný kázeňský trest celodenního umístění do uzavřeného oddílu na 20 dnů podle § 46 odst. 3 písm. g) zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o výkonu trestu odnětí svobody“).

2. Žalovaná v napadeném rozhodnutí uvedla, že přihlédla k dosavadnímu průběhu výkonu trestu žalobce. Zároveň přihlédla zejména k závažnosti skutku a okolnostem, za nichž byl spáchán, přičemž kázeňský přestupek žalobce dosahuje velmi vysoké závažnosti, neboť užil návykovou látku, čímž porušil jeden ze základních zákazů vězňů. Nadto nepřímě ohrozil své zdraví, neboť vědomě užil lék od jiného odsouzeného, avšak nevěděl, o jaký lék jde, a nezajímal se o to. Pokud vězeň onemocní nebo dojde k jiné změně zdravotního stavu, je povinen tuto skutečnost oznámit zaměstnanci žalované, což žalobce neučinil. Jeho jednání proto naplňuje znaky kázeňského přestupku. Žalobcovým lhostejným jednáním mohlo dojít k závažnému poškození zdraví, či dokonce smrti, neboť konzumoval lék, který mu nebyl předepsán lékařem, a žalobce ani nevěděl, o jaký lék se jedná. Na základě toho žalovaná shledala uložený kázeňský trest jako úměrný a v souladu se zájmem na dosažení účelu trestu. K námitce, že nebylo přihlédnuto k svědectví spoluodsouzeného a svědků, uvedla, že tyto důkazní prostředky mohl žalobce navrhnout k provedení při svém vyjádření před rozhodnutím o uložení kázeňského trestu dne 27. 12. 2018, ale neučinil tak. K žádosti o bezplatné právní poradenství uvedla, že podle § 26 odst. 3 zákona o výkonu trestu odnětí svobody má odsouzený právo na poskytování právní pomoci advokátem, jenž má oprávnění v mezích svého zmocnění vést s odsouzeným korespondenci a hovořit s ním bez přítomnosti třetí osoby. Toto ustanovení si žalobce vykládá nesprávně. Zmíněné ustanovení žalobci zaručuje, že pokud by byl zastoupen advokátem, má právo s ním v mezích zákona vést korespondenci, která nepodléhá kontrole žalované, a má právo s ním hovořit do 24 hodin od doby, kdy o to požádá. Nezaručuje však přidělení advokáta žalovanou. Uzavřela, že postup pověřených zaměstnanců žalované byl v souladu s pokynem ředitele žalované č. 12/2017, kterým se stanoví postup provádění monitoringu výskytu návykových látek v objektu žalované.

Obsah žaloby a vyjádření k žalobě

3. Žalobce v žalobě tvrdí, že jeho stížnosti proti rozhodnutí, kterým mu byl uložen kázeňský trest, mělo být vyhověno. Uvedl, že lék Tramadol mu byl podán jiným odsouzeným omylem a on neměl tušení, že požil právě tento lék. Odsouzený, který mu lék podal (dále jen „spoluodsouzený“), se k věci vyjádřil písemným prohlášením. Žalovaná se tímto vyjádřením nezabývala. Navrhl, aby soud zrušil rozhodnutí o kázeňském trestu a všechny postihy s ním související.
4. Žalovaná ve vyjádření k žalobě uvedla, že žalobce v žalobě uvedené argumenty uplatnil již ve stížnosti. Žalovaná se s nimi řádně a důkladně vypořádala. Uvedla, že během řízení nebyla v důkazní nouzi a skutek a vina žalobce byly náležitě prokázány. Kázeňský trest je úměrný závažnosti a škodlivosti kázeňského přestupku, neboť žalobce lhostejným jednáním vědomě užil lék od jiného odsouzeného, ačkoliv nevěděl, o jaký lék se jedná, a nezajímal se o to. Takovým jednáním mohlo dojít k závažnému poškození zdraví, či dokonce smrti, neboť žalobce konzumoval lék, který mu nebyl předepsán lékařem. K žalobcově námitce, že nebylo přihlédnuto k prohlášení spoluodsouzeného, uvedla, že tento důkaz žalobce v rámci řízení o uložení kázeňského trestu nenavrhl, ač takovou možnost měl. Nadto uvedla, že svědectví spoluodsouzeného bylo provedeno v rámci

jiného řízení, v trestní věci podezření ze spáchání přečinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy podle § 238 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve kterém žalobce i spoluodsouzený podávali vysvětlení. Spoluodsouzený podal vysvětlení dne 12. 12. 2018 a k osobě žalobce se vyjádřil pouze v tom směru, že neví nic o tom, že by měl žalobce prodávat odsouzeným drogy a jiné nepovolené látky. Dále je k čestnému prohlášení podle žalované nutno uvést, že bylo učiněno až po podání vysvětlení ve shora uvedené věci dne 19. 12. 2018 a žalované doručeno až dne 20. 12. 2018. Tentýž den byl spoluodsouzený propuštěn z výkonu trestu odnětí svobody, což zakládá důvodné podezření na účelovost tohoto čestného prohlášení a velmi vysoce snižuje jeho věrohodnost. V neposlední řadě tímto čestným prohlášením spoluodsouzeného nedochází k liberaci žalobce, neboť ten věděl, že svým jednáním může porušit § 28 odst. 3 písm. b) zákona o výkonu trestu odnětí svobody, a pro případ že uvedenou povinnost poruší, s tím byl srozuměn. Proto je podle žalované zcela zřejmé, že se skutek, v němž je spatřován kázeňský přestupek, stal, že jej spáchal žalobce a že tento skutek naplňuje znaky kázeňského přestupku. Vina žalobce byla zcela prokázána. Při ukládání kázeňského trestu byla dodržena zásada oprávněnosti a přiměřenosti. Navrhla, aby soud žalobu zamítl.

5. Žalobce v replice uvedl, že si lék nevzal svým lhostejným jednáním, jak uvedla žalovaná, nýbrž ho k tomu dovedly jeho zdravotní obtíže, které ve večerních hodinách nelze řešit jinak než pomocí od ostatních odsouzených. Zaměstnance žalované zdravotní stav odsouzených nezajímá, pokud nemají viditelná zranění. Žalobce označil snahu dopomoci si od bolesti za zcela přirozenou („pudovou“). Dále upozornil na to, že se zajímal, o jaký lék se jedná, a bylo mu řečeno, že se jedná o Brufen, tedy volně prodejný lék, který má odsouzený volně u sebe a nepředepisuje ho lékař. Žalobce si vzal léky od spoluodsouzeného, o němž věděl, že nemá žádné léky předepsané lékařem nebo zdravotně závadné. Předepsané léky rozdává zdravotník či zaměstnanec žalované a odsouzený je musí zkonsumovat pod dozorem, aby takový lék nemohl mít v držení u sebe, proto si žalobce nebyl vědom požití zakázaného léku. Žalobce dále uvedl, že neměl možnost navrhnout důkaz provedením čestného prohlášení spoluodsouzeného a výsledkem dvou svědků dříve, neboť byl zcela nestandardně izolován na nástupní oddíl od 14. 12. 2018 do zhruba 24. 2. 2019. O čestném prohlášení v době podání vyjádření (dne 27. 12. 2018 – pozn. soudu) nevěděl, neboť mu bylo doručeno až počátkem ledna prostřednictvím advokáta. Po doručení čestného prohlášení se žalobce přihlásil na pohovor k řediteli věznice, aby jej spolu projednali, ten mu ale sdělil, že o čestném prohlášení ví a nezajímá ho. Dále žalobce žádal, aby mohl nahlédnout do spisu na oddělení prevence a stížností (dále také „OPAS“). Na to bylo žalobci sděleno, že na nahlédnutí do spisu nemá nárok. Při dotazu na čestné prohlášení bylo žalobci sděleno, že to prošetří, že mohou spoluodsouzeného vyslechnout za pomoci policie. Následně bylo žalobci sděleno, že spoluodsouzený vyslechnut nebyl, neboť čestné prohlášení je dostačující. Žalobce dále sdělil, že mu není jasné, jak s jeho věcí souvisí žalovanou zmíněná trestní věc. Spoluodsouzený se doznal, že podal žalobci dva léky, které nebyly Brufenem. Označil i dva svědky, které mohla žalovaná vyslechnout, ta tak však neučinila a na čestné prohlášení nereagovala. Žalovaná měla učinit vše, aby byl skutek objasněn, obzvláště když spoluodsouzený výslovně uvedl, že měl u sebe lék Tramal. Žalobce také poukázal na to, že žalovaná nepodrobila vzorek moči rozboru, ale nechala ji zkontrolovat konfiguračním testem, který podle žalobce nemá absolutní vypovídací hodnotu. Po izolaci žalobce na nástupní oddíl se žalobce dozvěděl, že spoluodsouzený se byl přiznat vězeňskému pedagogovi ohledně záměny léků a podání Tramalu žalobci

namísto Brufenu. Pedagog s žalobcem věc neprobral, neboť údajně uvedl, že ho to nezajímá. Později týž pedagog žalobce nabádal, ať se dozná, že to pro něj bude lepší. Žalobce mu na to opáčil, že nemá, k čemu by se doznával. Z popsaného žalobce dovozuje, že žalovaná má za cíl poškodit žalobce jakýmkoliv způsobem, proto neprovedla veškeré vyšetřování (nevyslechla svědky a před žalovaným zatajila čestné doznání spoluodsouzeného). Podle žalobce prováděla kroky ve svůj prospěch. Žalobce dále uvedl, že udělený trest je nepřiměřeně přísný s ohledem na jeho celkovou kázeň a běžně ukládané tresty za obdobné kázeňské přestupky. Žalobce v tomto směru poukázal i na to, že z důvodu přísného potrestání také přišel o zaměstnání, které do té doby vykonával bez jakýchkoliv obtíží.

Skutková zjištění vycházející z obsahu správního spisu

6. Ze správního spisu soud zjistil následující relevantní skutečnosti:
7. Dne 13. 12. 2018 odevzdal žalobce vzorek moči k provedení orientačního toxikologického vyšetření. Vyhodnocení testu provedla zdravotní sestra. Vzorek byl pozitivní na Tramadol (Tramal). Dle informací zdravotního oddělení věznice nebyl žalobce v době testu medikován léky, které by mohly ovlivnit výsledek testu. Žalobce byl podezřelý z porušení § 28 odst. 3 písm. b) zákona o výkonu trestu odnětí svobody. Vzorek moči byl zaslán ke confirmaci do laboratoře. Žalobce v rámci vyjádření pouze uvedl, že si není vědom požití zakázané látky.
8. Součástí správního spisu je svědecká výpověď zdravotní sestry ze dne 13. 12. 2018, která potvrdila, že vzorek moči žalobce byl pozitivní na Tramadol (Tramal) a žalobce nebyl v dané době medikován léky, které by mohly ovlivnit výsledek testu.
9. Žalobce v rámci vyjádření před rozhodnutím o uložení kázeňského trestu dne 27. 12. 2018 uvedl, že si není vědom užití zakázaných léků. Ke všemu se vyjádřil dříve na OPAS (*dne 13. 12. 2018 – pozn. soudu*) a za svým vyjádřením si stojí.
10. Rozhodnutím ze dne 14. 2. 2019, č. j. VS-147285-2/ČJ-2017-802432, byl žalobci podle § 46 odst. 3 písm. g) zákona o výkonu trestu odnětí svobody uložen nepodmíněný kázeňský trest celodenního umístění do uzavřeného oddílu na 20 dnů. Podle § 28 odst. 3 písm. b) zákona o výkonu trestu odnětí svobody je vězňům zakázáno vyrábět, přechovávat a konzumovat alkoholické nápoje a jiné návykové látky. Z výsledku rozborů moči žalobce provedených laboratoří Ústavu soudního lékařství a toxikologie Všeobecné fakultní nemocnice v Praze bylo potvrzeno, že žalobce požil látku obsahující tramadol a metadoly. Žalobce zároveň nebyl medikován žádnými léky, které by zjištěné látky obsahovaly. Žalobce se k tomu vyjádřil dne 13. 12. 2018 a uvedl, že si není vědom užití zakázané látky. Následně se k věci vyjádřil dne 27. 12. 2018 a uvedl, že si není vědom užití zakázaných léků. Ke všemu se již vyjádřil a za svým vyjádřením si stojí. Další námitky a návrhy neuplatnil. V odůvodnění rozhodnutí o uložení kázeňského trestu je dále uvedeno, že nelze brát jako omluvu vyjádření žalobce uvedené v úředním záznamu o podání vysvětlení ze dne 20. 12. 2018, č. j. 128249-24/TČ-2018802410-TOVO, sepsané pracovníky policejního orgánu Vězeňské služby České republiky, kde žalobce uvedl: „*K mojí pozitivitě mohu uvést to, že dne 12. 12. 2018 mě bolela hlava, tak jsem sháněl léky s tím, že mě bolí hlava. Odsouzený T. (spoluodsouzený) přišel a dal mi dva bílé prášky a šel jsem hned spát, byl večer. Druhý den jsem šel na moč a byl jsem pozitivní na Tramadol. Pak jsem za spoluodsouzeným šel a ptal se ho, co mi vlastně dal. Řekl, že to byly prášky na bolest. Odkud prášky mohl mít, to*

nevím, neřekl mi to.“ Odsouzený ve výkonu trestu by měl a mohl vědět, že v případě zdravotních problémů má vyhledat odbornou pomoc zaměstnanců vězeňské služby, ne si brát od jiných vězňů léky, které nebyly předepsány lékařem. Tímto byl žalobce uznán vinným ze spáchání kázeňského přestupku, neboť porušil § 28 odst. 3 písm. b) zákona o výkonu trestu odnětí svobody. Podle § 47 odst. 1 téhož zákona byly objasněny všechny skutkové okolnosti kázeňského přestupku a vina byla jednoznačně prokázána. Při rozhodování o druhu kázeňského trestu bylo přihlédnuto k dosavadnímu chování ve výkonu trestu. Další námitky vůči podezření ze spáchání přestupku žalobce neuplatnil. Uložení kázeňského trestu nepodmíněného celodenního umístění do uzavřeného oddílu na 20 dnů bude u žalobce dosaženo sledovaného účelu.

11. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce dne 15. 2. 2019 stížnost, která byla žalované doručena dne 18. 2. 2019. Žalobce v ní uvedl, že podle § 59 odst. 3 zákona o výkonu trestu odnětí svobody je při rozhodování o kázeňském trestu nutné přihlédnout ke svědeckým výpovědím a listinným důkazům. Dále má být přihlédnuto k dosavadnímu výkonu trestu. V rozhodnutí o uložení kázeňského trestu není uvedeno, že bylo učiněno písemné doznání spoluodsouzeného formou čestného prohlášení, dále v něm není uvedeno svědectví dalších spoluvězňů. Z toho plyne, že nebyly tyto důkazy brány v potaz. Dále nebylo přihlédnuto k dosavadnímu výkonu trestu, neboť žalobce je ve výkonu trestu již 11 let a 4 měsíce, přičemž za celou dobu byl kázeňsky trestán pouze dvakrát a oba tresty jsou již zaházené. Žalobce pracoval dva roky pro žalovanou jako holič. Činil tak bez jakýchkoliv potíží, naopak má za to, že podával nadstandardní výkon. Dále dělal pomocníka vychovatele bez jakéhokoliv ocenění. Zmíněné okolnosti nebyly brány v potaz, neboť jsou v jeho okolí vězni, kteří za obdobný přestupek byli potrestáni mírněji. I kdyby nebral v potaz ztrátu zaměstnání, 20 dní je podle něj vysoký trest a v porovnání s ostatními absolutně nechápe, na základě čeho mu byl uložen. Také požádal o nezávislé právní poradenství, na které má nárok 24 hodin od podání této stížnosti.
12. Součástí spisu je výsledek toxikologického vyšetření Ústavu soudního lékařství a toxikologie Všeobecné fakultní nemocnice v Praze ze dne 13. 12. 2018.
13. Dne 22. 2. 2019 vydal ředitel žalované napadené rozhodnutí.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

14. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou.
15. Soud vycházel při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Vady, k nimž by byl soud povinen přihlédnout i bez námítky, neshledal.
16. Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání, protože účastníci řízení s takovým postupem vyjádřili souhlas (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).

Posouzení věci soudem

17. Žalobce uvedl, že lék, který požil, mu podal spoluodsouzený. Ten k celé věci podal písemně čestné prohlášení, v němž se doznal, že dal žalobci Tramal namísto požadovaného Brufenu. Tímto prohlášením se podle názoru žalobce nikdo nezabýval. Žalovaná k němu

v napadeném rozhodnutí uvedla, že žalobce mohl důkazní prostředky (čestné prohlášení a výslech dvou svědků) navrhnout při vyjádření před uložením kázeňského trestu dne 27. 12. 2018, avšak neučinil tak. Proto důkazy neprovedla.

18. Mezi účastníky je nesporné, že žalobce požil zakázanou látku (Tramal), žalobce ani v žalobě netvrdí opak. Žalovaná učinila závěr, že žalobce porušil zákaz stanovený v § 28 odst. 3 písm. b) zákona o výkonu trestu odnětí svobody, podle nějž je vězňům zakázáno vyrábět, přechovávat a konzumovat alkoholické nápoje a jiné návykové látky. Za toto jednání mu uložila kázeňský trest celodenního umístění do uzavřeného oddílu na 20 dnů. Žalobce od počátku tvrdí, že si není vědom, že by požil zakázanou látku. Tabletou, o níž se domníval, že je Brufen na bolest hlavy, mu podal jeho spoluodsouzený. K prokázání svých tvrzení žalobce ve stížnosti navrhl provést důkaz čestným prohlášením spoluodsouzeného, který mu předmětnou tabletu podal, a výslech dvou svědků. Žalovaná v napadeném rozhodnutí odmítla provést žalobcem navržené důkazy, neboť z jejího pohledu nebyly uplatněny včas. Takový postup však není souladný se zákonem.
19. Je vhodné zdůraznit, že rozhodování o některých kázeňských přestupcích, u nichž sankce za ně ukládané představují významný zásah do základních práv a svobod odsouzených nad rámec omezení nerozlučně spjatých s výkonem trestu odnětí svobody, je třeba zpravidla považovat za trestní obvinění ve smyslu čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (v podrobnostech viz nálezy Ústavního soudu ze dne 29. 9. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 32/08). To platí i v případě nyní projednávaného kázeňského přestupku, za nějž byl žalobci uložen trest umístění do uzavřeného oddělení (shodně rozsudek NSS ze dne 28. 2. 2014, č. j. 5 As 83/2013-34).
20. Z napadeného rozhodnutí žalované lze dovodit, že jediným důvodem, pro nějž nebyly provedeny důkazy navržené ve stížnosti, je, že žalobce nenavrhl jejich provedení v rámci vyjádření k věci před vydáním rozhodnutí o uložení kázeňského trestu. Žalovaná patrně vycházela z předpokladu, že se v řízení o kázeňském přestupku uplatňuje zásada koncentrace vztahující se na důkazní návrhy. V zákoně o výkonu trestu odnětí svobody ovšem není obsaženo žádné ustanovení, které by této hypotéze žalované nasvědčovalo. Podle § 47 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody lze kázeňský trest uložit, jen jsou-li náležitě objasněny okolnosti kázeňského přestupku a prokázána vina odsouzeného. Před uložením kázeňského trestu musí být odsouzenému umožněno, aby se vyjádřil ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu, a důkazům o nich. Může uvádět okolnosti, které jeho vinu vyvracejí nebo zmírňují a na podporu svých tvrzení navrhnout provedení dalších důkazů sloužících k jeho obhajobě. Podle § 52 zákona o výkonu trestu odnětí svobody lze proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu podat stížnost. Zákon nestanoví, že by právo odsouzeného na obhajobu upravené v § 47 odst. 1 nebylo možné uplatnit ve stížnosti, naopak stížnost jakožto opravný prostředek je koncipována jako nástroj obhajoby odsouzeného.
21. Ustanovení § 76 odst. 1 tohoto zákona výslovně vylučuje užití správního řádu na řízení vedená podle zákona o výkonu trestu odnětí svobody, což ovšem nedopadá na § 2 až § 8 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), užitých na základě § 177 odst. 1 správního řádu (zákon o výkonu trestu odnětí svobody neobsahuje zvláštní úpravu základních zásad činnosti správních orgánů). V tomto řízení se proto neužije § 82 odst. 4, který zavádí prvky koncentrace do správního řízení. Jak navíc plyne z judikatury, toto ustanovení nelze užít v případě přestupků ani tzv. jiných právních deliktů (viz rozsudky NSS ze dne 22. 1. 2009, č. j. 1 As 96/2008-115, a ze dne 27. 11. 2012,

č. j. 1 As 136/2012-23) a obecně ani v jiných řízeních, v nichž jde o uložení povinnosti adresátovi správního rozhodnutí (viz rozsudek NSS ze dne 18. 7. 2013, č. j. 4 As 50/2013-38).

22. Třebaže se na řízení o kázeňském přestupku neužije správní řád, neznamená to, že by na něj nebyly aplikovatelné obecné přístupy, které jsou společné jak pro trestní právo, tak pro správní trestání. Tyto přístupy vychází z toho, že je právem orgánu, který vede řízení, vlastní úvahou dospět k rozhodnutí, které důkazy provede a které naopak označí v dané situaci za nadbytečné a návrhu na jejich provedení nevyhoví (srov. § 32 odst. 2 správního řádu). Toto jeho oprávnění vychází kromě jeho vrchnostenského postavení spojeného s pravomocí vůči subjektům podřízeným jeho autoritě, svěřenou mu zákonem, a inkvizičního (vyšetřovacího) principu, na němž je řízení o správním trestání založeno, také ze základních zásad správního řízení, jako je zásada procesní ekonomie a zásada dokazování jen v rozsahu potřebném pro vydání rozhodnutí. Rozhodně však nelze toto právo chápat jako absolutní. Jeho realizace nesmí být překážkou uplatnění základních záruk osob čelících určitému obvinění trestní povahy v širším slova smyslu, garantovaných normami nejvyšší právní síly. Soubor těchto záruk lze souhrnně nazvat právem na spravedlivý proces (viz rozsudek NSS ze dne 20. 1. 2006, č. j. 4 As 2/2005-62).
23. Z uvedeného plyne, že nebylo povinností žalované důkazy navržené žalobcem ve stížnosti provést, bylo však její povinností k nim přihlédnout, zabývat se jimi a uvést v odůvodnění napadeného rozhodnutí důvod, proč navržené důkazy neprovedla. Úvaha žalované, že není povinna zabývat se důkazními návrhy uplatněnými až ve stížnosti proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu, je nezákonná. Jiné důvody, pro něž navržené důkazy neprovedla, v napadeném rozhodnutí nezmínila. K důvodům uvedeným teprve ve vyjádření k žalobě nelze přihlédnout, neboť nedostatky odůvodnění napadeného rozhodnutí nelze napravovat vyjádřením učiněným v soudním řízení (srov. rozsudek NSS ze dne 13. 10. 2004, č. j. 3 As 51/2003-58). Lze nicméně doplnit, že činit úsudek o věrohodnosti důkazního prostředku je možné až v rámci jeho hodnocení, což je myšlenkový krok, jenž následuje po provedení důkazního prostředků, nepředchází mu. Soud tedy uzavírá, že žalovaná zatížila řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, vadou. Dále se zabýval tím, zda tato vada mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, jinak by nemohl napadené rozhodnutí zrušit [§ 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.].
24. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí plyne, že jej žalovaná staví na tom, že žalobce nepopřel užití léku, který získal od spoluodsouzeného. Žalovaná žalobci vytýká, že vůbec neměl žádat poskytnutí jakéhokoliv léku po spoluodsouzeném a měl se obrátit na zdravotníka působícího u žalované. Žalovaná tedy nezpochybňuje obranu žalobce, naopak z ní vychází a má ji za nespornou. V tomto ohledu by se mohlo zdát, že provádění dalších důkazů, které mají potvrdit tvrzení žalobce o průběhu jeho jednání, jež žalovaná nezpochybňuje, je nadbytečné. Takový závěr by byl ovšem ukvapený. Nelze odhlédnout od toho, že co nejpresnější zjištění průběhu protiprávního jednání je významné pro hodnocení zavinění žalobce (tedy pro rozhodnutí o vině) a vstupuje též do úvah o druhu a výši trestu (tedy je významné pro rozhodnutí o trestu). Upustit od objasňování bližších okolností protiprávního jednání by bylo namístě tehdy, pokud by kázeňský přestupek žalobce spočíval v porušení zákazu užít lék, jenž mu nebyl podán zdravotníkem žalované. Kázeňský přestupek žalobce ovšem není spatřován v porušení takového zákazu, nýbrž v porušení zákazu konzumovat alkohol a jiné návykové látky. Podle § 46 odst. 1 zákona o

výkonu trestu odnětí svobody je kázeňským přestupkem zaviněné porušení zákonem stanovené nebo na jeho základě uložené povinnosti, pořádku nebo kázně během výkonu trestu. Z toho plyne, že odpovědnost za kázeňský přestupek není odpovědností za výsledek, nýbrž odpovědností za zaviněné protiprávní jednání. Judikatura dovodila, že postačuje zavinění z nedbalosti (viz rozsudek NSS ze dne 17. 4. 2019, č. j. 9 As 338/2018-50).

25. Z § 47 odst. 1 zákona o výkonu trestu vyplývá požadavek na náležité objasnění okolností kázeňského přestupku a prokázání viny odsouzeného. Nutnost prokázání viny odsouzeného jako podmínky pro uložení kázeňského trestu stanoví rovněž § 58 vyhlášky č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů, a která obsahuje podrobnosti projednávání kázeňského přestupku. Odpovědnost za náležité objasnění okolností kázeňského přestupku a prokázání viny odsouzeného přitom nese správní orgán, který o uložení kázeňského trestu rozhoduje (§ 3 správního řádu). Správní orgán ukládající kázeňský trest tedy nese odpovědnost za řádné soustředění podkladů pro rozhodnutí a případně i odpovědnost za nesplnění této povinnosti (viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 14. 1. 2014, č. j. 5 As 126/2011-68, bod 28). Povinností správních orgánů tedy bylo prokázat bez důvodných pochybností buďto to, že žalobce, ač obeznámen se zákazem plynoucím z § 28 odst. 3 písm. b) zákona o výkonu trestu, návykovou látku sám konzumoval, nebo že si byl vědom, respektive si vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům měl a mohl být vědom toho, že návykovou látku konzumuje (viz rozsudek NSS č. j. 9 As 338/2018-50, srov. též rozsudek NSS ze dne 30. 5. 2019, č. j. 5 As 86/2018-73).
26. Výpověď svědků označených žalobcem ve stížnosti by mohla podrobně objasnit průběh protiprávního jednání žalobce a na základě těchto zjištění by pak bylo možné usoudit, zda lze v jednání žalobce spatřovat alespoň nevědomou nedbalost. Nelze se přitom bez dalšího ztotožnit s kategorickým závěrem žalované, že již tím, že žalobce požádal o poskytnutí léku spoluodsouzeného, jednal nedbale ve vztahu k dodržení zákazu konzumace návykových látek. Soud tedy uzavírá, že za stávajícího stavu obsahu správního spisu a odůvodnění napadeného rozhodnutí měla výše uvedená vada řízení za následek nedostatečně zjištěný skutkový stav věci, kvůli čemuž nemůže obstát závěr žalované o tom, že jednání žalobce vykazuje všechny znaky kázeňského přestupku, včetně naplnění jeho subjektivní stránky. Vada řízení tak může mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí.
27. Žalobce v replice dále uvedl, že žalovaná nepodrobila vzorek moči rozboru, ale nechala ji zkontrolovat konfiguračním testem, který podle žalobce nemá absolutní vypovídací hodnotu, a dále že trest za daný kázeňský přestupek považuje za nepřiměřený. Napadené rozhodnutí bylo žalobci oznámeno (doručeno) dne 14. 2. 2019. Podle § 71 odst. 2 věty druhé s. ř. s. lze žalobu rozšířit o další žalobní body jen ve lhůtě pro podání žaloby. Replika žalobce byla soudu odeslána dne 7. 10. 2019, tedy po marném uplynutí lhůty pro podání žaloby, která přitom v důsledku podání žádosti o osvobození od soudních poplatků v době od 7. 5. 2019 do 11. 7. 2019 neplynula. Tyto žalobní body tak soud považuje za opožděné a z toho důvodu k nim nepřihlédl.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

28. Žalovaná zatížila řízení podstatnou vadou, která mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Soud proto napadené rozhodnutí zrušil podle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. a současně podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil věc žalované k dalšímu řízení. V něm je žalovaná

vázána právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

29. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl dle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch. Žalobci, který byl ve věci plně úspěšný, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť neprokázal, že mu by vznikly jakékoliv náklady řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 9. září 2020

Mgr. Tomáš Kocourek, Ph.D., v. r.
předseda senátu